

FELELŐS MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4-50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 208.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

TISZA

István gróf a múlt héfén Magyarország gazdasági viszonyairól beszélgetett egy német úrral. Sok mindenfélét mondott neki, a többek között állítólag azt is, hogy Magyarország csaknem tropikus éghajlata nem alkalmas zöldségtermelésre. Nem tudom, hogy igazán mondotta-e ezt a magyar miniszterelnök ur, de az újságokban így volt megírva. Megvakarom a fülemitővét, megcsipem az oldalamat: ébren vagyok-e? Igen, ébren vagyok, valósággal így mondta Tisza István gróf magyar miniszterelnök 1916-ban.

Aztán összevetem ezzel a miniszterelnöki mondással azt, amit eddig a magyar földről, annak áldott termőképességéről olvastam vagy hallottam. Eszembe jut, hogy Makón rengeteg hagymát termelnek. Nagykörösön, Kecskeméten, Czegléden annyi nyáron a saláta, az uborka, a petrezselyem, a sárgarépa, hogy Dunát lehetne vele rekeszteni. Aztán átbalogok kis eszemmel a Dunántulra és látom a sok fehérvári zellert, magyaralmási tormát, balinkai káposztát, vasmegyei répát, meg a többi.

Arra is emlékezem, hogy a béke idején volt nálunk egykét ezer (vagy tizezer) bolgárkertész, akik úgy döntöttek a piacra a zöldséget, paprikát, kárlított meg megieyebet, hogy öröm volt nézni. És újra megcsipem magamat, hogy igazán ébren vagyok-e, igazán Magyarország legnagyobb, sardonykórában szereplő miniszterelnöke beszél-e így?

Aztán eszembe jut, hogy azok a jó bolgárok az ő jó néhány földrajzi fokkal délrebb hazájukból jöttek hozzánk zöldséget termelni. Ők bizonyára a miénkénél jóval tropikusabb hazájukból magukkal hozták a tudományukat.

Aztán meg azt is tudom, hogy Olaszország is melegebb, mint Magyarország, meg azt is, hogy béke idején onnan is kaptunk egy és más korai zöldséget.

A Budapesti Hírlap egyik legutóbbi számában meg azt olvasom, hogy a Balatoni Szövetség ideai közgyűlésén bejelentette a titkár, hogy „az élelmiszeri nehézségek leküzdésére a szövetség nagyszabású munkát végzett és nagy súlyt vetett arra, hogy a Balaton vidékének népét a zöldségtermelésben oktassa. A földminiszterium hathatósan támogatta ezt a mozgalmat.”

Tisza István gróf a multkor egyetlen cikkében kivégzett egy magyar urat azzal, hogy nem ismeri a magyar parasz-

tot. Ebből a beszélgetésből meg-az tetszik ki, hogy ő meg nem ismeri a magyar földet. Amelynek hat év óta a király után első embere. Amelynek a népét erős kézzel, sok bölcseséggel ő kormányozza.

Ugy látszik, mégis igaza volt annak az öreg svédnek, aki azt mondotta, hogy parva sapientia regitur mundus.

Nyugodtak lehetünk, bár az éghajlatunk „majdnem tropikus”, terem azért itt zöldség bőven. Csak talaj kell hozzá. Mint a mellékelt ábra mutatja.

Nemo.

Háború.

A németek rendkívüli szívós küzdelme naponta javítja Verdun körüli állásokat. A németek egyre-újabb győzelmet jelentik, hogy rendkívül elkéseredett harcok után Vaux falu immár teljesen kezükre került. Mi több, a falutól északnyugatra és nyugatra birtokukba vették az ellenség védő és oldalazó műveit, úgy hogy egy igen fontos francia állás, Béthincourt, most már szinte teljesen be van kerítve. Béthincourt az utolsó előálló kiszögellése a francia frontnak, immár bekerítették a németek ezt is. A franciák ennek következtében kénytelenek voltak több helyen visszavonulni, visszavonulásuk utja Douaumonttól délre vezet.

A nyugati harctér fontos eseménye Anglia keleti partjainak bombázása. Mint a flottaparancsokság jelenti: A kohókra, nagy vasművekre és ipartelepekre a Tees folyó déli partján, valamint a Middlesborough s Sunderland mellett kikötői építményekre másfél órán keresztül robbanó és gnyj-tóbombákat szórta. Erős robbanások, beomlások és tüzek világosan jelezték a támadás jó eredményét.

Görögország.

A világháború hírei között megemlítjük, hogy a görög kormány újabb tiltakozó jegyzéket adott át a négyesszövetségnek, a Korfuban és Patrassban letartóztatott monarchiabeli és németországi alattvalók miatt. Ugyancsak tiltakozó jegyzéket küldött a görög kormány Berlinbe is Szaloniki bombázásának ügyében.

Felháborító kegyeletsérté.

Feltörték egy sirboltot.

Felháborító, elvetemült gazságot követtek el eddig még ismeretlen gazemberek a református temetőben. Felkészítették egy sirboltot s a benne levő érckoporsót kivetették az országúti szélre. A koporsót többen látták ugyan az utszélén, de azt hitték, hogy a sirboltnál kőművesek dolgoznak s azért van kihelyezve.

Délután öt óra felé lett csak gyanus a dolog, s egyik környékbeli lakos jelentette a rendőrségen, hogy Magyaródi András és neje család sirboltját feltörték. A rendőrség tüstént értesítette a család hozzátartozóit s azokkal együtt a helyszínre ment.

A vizsgálat megállapította, hogy valami elvetemült, minden emberi érzésből kivetkőzött betyárok kegyeletsértő, otromba tréfájáról van szó, a kik feltörték a sirboltot, s a benne levő koporsót kiharcolták az utszélre. Az érckoporsónak ugyanis semmi baja sem volt, hasonlóképpen a sirboltban sem találtak semmi nyomot, amelyből sirboltlábásra lehetett volna következtetni.

A gazemberek tehát csak mulatságból, esetleg boszúból követték el a kegyeletsértést. A sirbolt kövén szeges talpnak a nyoma látható. A rendőrség a legszigorúbb vizsgálatot indította, hogy a durvalelkű fráterek okvetetlenül kézrekerüljenek.

Tűzrendészeti gondoskodás a háború alatt.

Szűcs Jenő, a vármegye alispánja figyelmezteti a községeket, hogy a most dúló háború tartama alatt sem szabad a községet tűzvédelmi szempontból gondozatlanul hagyni és megjelöli a módszereket, miként lehetne pótolni a hadvagonolt férfi elemét az otthonmaradtakkal s mire kell törekedni a háború miatt megváltozott helyi viszonyok mellett, hogy a községek tűzvédelme lehetőség szerint megoldva legyen.

A tűzrendészeti utasítások betartását a most beállott tavaszi időszak alkalmából ismét szigorú köteletségévé teszi a községeknek; különösen a tűzoltószerkezt szakszerű kezelése, azok jókarban tartása, vízkészlet biztosítása és ezenfelül főleg majd az aratási időtartam alatt napról-napra sorszerinti tűzvédelmi készítség látogatása szempontjából.

A készítségnek nem kell kizárólagos tűzoltó őrségnek lenni a nappali órák alatt, hanem az éjszakai külön kijelölt a felváltott sorrend szerint beosztott egyénekből, kik a reájuk eső napon otthon a ház körül foglalkozva elsősorban kötelesek lennének a tűzvédelmi feladatok ellátására sietni addig is, míg több segítség össze nem verődik.

Az idősebb férfiak hadbaszólítása miatt a háború kényszerére folytán 18 évnél fiatalabb suhancok, nagyböb iskolás fiúk és felnöttebb leányok, sőt asszonyok is igénybe vehetők, kikkel vásár és ünneppár órai szorgyakorlatok tartandók s a szerek alkalmazására némileg kitanítandók.

— Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a mori állpolgári iskolában. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök március 28-án, délelőlt 10 órákor konferenciának befejezése után — a kapucinus rendház főnökének és az intézet róm. kath. hitoktatójának kíséretében látogatásával szerencsésülte a mori állpolgári iskolát. Az intézet igazgatója a főbejártnál fogadta a püspököt, ki ezután behatározott megtekintés alá vette az új iskolaépület modern beosztását, tantermeit és berendezéseit. Odaadó érdeklődéssel hallgatta meg az összes osztályokban a tanulók feleleteit és csaknem másfélórás időzés után a tapasztaltak fölött elismerő megalégedését nyilvánította.

Népfelkelési bemutató szemle.

A 18 évesek és az eddigi sorozásokról elmaradt idősebb korosztálybeli népfelkelésre kötelezettek bemutató szemléjének idő és sorrendjét Fejérvármegyében és Székesfehérváron így állapították meg:

Adonyi járás, április 14: Érd, Baracs, Kisapostag, Dunapentele, Pusztaszabolcs, Iváncsa; április 15. Ercsi, Nagy és Kisperkátá, Ráckeresztúr; április 17. Adony, Rácalmás és Százhalombatta.

Székesfehérvár április 18, 19 és 20.

Váli járás április 25. Felcsut, Ujbarok, Diósd, Csabdi, Etyek, Bot, Mány, Gyuró, Kuldo, Szár, Bodmér, Tordas, Verthesboglár, Pázmánd; április 26. Bicske, Tárnok, Verthesacsca, Sóskut, Pusztazámor, Tabajd, Vereb, Verthesdoboz; április 27. Kajászószentpéter, Baracska, Martonvásár, Alcsut és Vál.

Móri járás. Április 28. Csákerény, Csákvár, Nagyveleg, Bodajk, Söröd, Gánt, Vertheskozma, Bakonykúti, Balinka, Guttamási, Isztimér, Fehérvárcsurgó, április 29. Mór, Pusztavám, Magyaralmás, Csókakö, Bakonyárkány.

Fejérvári járás. május 1. Kápolnásnyék, Lovásberény, Polgárdi, Szabadbattyán, Gárdonyi, Soponya, Sárszentmihály, Ur-

hida; május 2. Csór, Pákoz, Velence, Tác, Jenő, Nádasládány, Sárkeszi, Inota, Moha, Nadap, Sárkeresztos, Füle, Zámoly, Csász, május 3. Aba, Seregélyes, Sukoró, Kisráng, Iszszazentgyörgy, Pátka és Nagyláng.

Sárbogárdi járás. (II. bizottság) április 25. Sárosd, Szolgaegyháza, Alap, Igar, Nagylók, Vajta, Sárszentmiklós, április 26. Herczegfalva, Alsószentiván, Cece, Pusztagegres, Sáregres, április 27. Sárbogárd, Sárkeresztúr, Sárszentágota és Káloz.

HIREK.

— **Kitüntetett arisztokrata.** Gróf Wimpfen Simon nagybirtokost a sebesült katonatisztek ápolása körül szerzett érdemeiért a király Ferenc József-rend nagykeresztjével tüntette ki.

— **Esküvő.** Bierbauer Viktor fővárosi műszaki tisztviselő, dr. Bierbauer Viktor, Székesfehérvár városi tisztifőorvosa fia, szerdán délután 5 órakor tartja esküvőjét Budapesten a jezsuiták templomában Bossányi Irmával, néhai Bossányi Emil államvasúti főfelügyelő özvegyének leányával.

— **A Vöröskereszt választmánya** ma nem 11 órakor, hanem 12 órakor fogja ülését tartani.

— **Katonai kitüntetések.** Teró Tivadar 17. honvédegyalozredbeli tartalékos hadnagy, Főző László VII/17. népfelkelő gyalogzászlóalján beosztott népfelkelő főhadnagy és az ellenség előtt elesett Bihar Ódon a 307. honvédegyalozrednél beosztott 7. honvédegyalozredbeli főhadnagy a hadidisztményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet, Szalay Miklós és Praszkiecs Ferenc 17. honvédegyalozredbeli hadnagyok, Herczeg Elemér és Berger Róbert VII/17. népfelkelő gyalogzászlóalján beosztott népfelkelő főhadnagyok és Baltigh Elemér VIII/17. népfelkelő gyalogzászlóalján beosztott népfelkelő főhadnagy legfelsőbb dicsérelő elismerést, dr. Berger Lajos III/17. népfelkelő zászlóalj orvosfőnöke, polgári orvos koronás arany érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján, Percz Mihály zászlós a 17. népfelkelő gyalogzredben, Verthes András tartalékos zászlós a 17. honvédegyalozredben első osztályú ezüst vitézségi érmét, Dömötör László, Halbax József, Verthes András tartalékos hadnagyok, Tóth Mihály törzserőmester, Janovich József és Vertsonohi Mátyás szakaszvezetők, Kis József András, Meleg János, Nyárádi István tizedesek, Horváth Ferenc, és Horváth Pál, 17. konvédegyalozredbeli közlegények, a másodosztályú ezüst vitézségi érmét kapták.

— **Hadijótékonyág.** Hellensteiner Imréné szeretetét fia elhalálása alkalmából a következő összegeket küldte hadijótékonyágra; a vak katonáknak 100 kor, amputált katonáknak 50 kor, szegény gyermekek cipőjére 50 kor. Szent Antal szegényeinek 50 kor. Az összegeket átadtuk a polgármesteri hivatalnak és a Szent Ferenc-rend szent Antal perselyének. Ezenkívül Hellensteinerné egy hatalmas képet küldött amely Munkácsy ifjúkori szép festménye. A képet az adományozó szándéka szerint árverés útján értékesítjük s az árát a dr. Fröhászka Ottokár hadiárvédő céljaira fordítjuk.

— **Hősök temetője.** Lapunk egyik barátja írja a harcterről a következő levelet, amely érdekességénél fogva megérdemli, hogy napvilágot lásson.

Tekintetes Szerkesztőség! A közelmúlt napokban Kivercsy orosz városkában járva, az állomástól néhány lépésnyire egy szomorú helyet pillantottam meg. Temető, Hősök temetőjét. Szomorúságában is gyönyörű hely. Már messziről magára vonja a figyelmet szép nyírfa keresztjével. Dicséretére legyen mondvá a hadvezetőségünknek, a hősök emlékéhez illően példás rendet és tisztaságot tartanak benne. Minden srí nyírfaól készült keresztel van ellátva, rajta fehér alapon fekete olajfestékkel a hősök nevei, ezredének száma és az elhalálózás ideje és helye. Bajtársi szokás szerint bementem, hogy egy rövid ima elmondásával adozzák elhunyt véreink emlékének, mert a

TÁRCA.

Mikor a fák virágzanak.

Nem nézem kisleányhoz illő banalitással a virágpelyhes tavaszt, mégis erővel veszt rajtam a vágy, hogy közelről nézzem az ébredő természetet és meglássam rajta az élet lehetetlenségét várását, az Alkottó mintázó kezének érintéseit.

Hiába is tagadnók: nemcsak az érző, de a gondolkodó embert is vonza a napsugár, a tavaszi fuvalom, a madárének, a zöldelel pázsit, meg a lombosodó orgonabokor. Leginkább hivatgatnak ilyenkor a gyümölcsfávirágok.

A természet egyik legérdekesebb tüneténe az, mikor a bimbó virággá pattan s a fák ágain fehér pelyhek ülnek. Másrészt pedig: a lélek ösztönével kedveljük az életnek szépségben fellépő megnyilvánulásait, pl. — mikor a titokzatos élet a fákat fehérbe s rózsaszínbe öltözteti, mikor nem fejtől, hanem belülről havazik és a faágon meglepetlenül hópehely nem csillag kristályá fagyott víz, hanem finom, puha virágszirmok.

Télen hidegen szállnak a hópehelyek, most pedig melegen és színesen havazik; álmából ébredt az élet, miután a természet a

téli szunyadásában kikeletről álmódott.

Mulasztást követnénk el, ha nem tanulnók meg hozzáértő szemmel nézni a fakadó, tavaszi ifjú életet. Bár nem a költők hangulatával nézzük a tavaszt, a viráddal természet mégis egy túlnik felénk, mint a most ébredt ifjú, kinek rózsaszín az arca s tiszta szeméből az életöröm sugárzik felénk.

Érdemes mélyen betekinteni az ébredő ifjú szemébe, mert tükröz az, melyből valamiképpen a Teremtő képe tükrözik felénk. Szeretjük az éber, fiatal életet, melyben nemcsak vér pezseg s nem a szív lüktet csupán, hanem ahol ép testben ép lélek él s az agyba nem féskelte be magát valami butító opiumos álmom, hanem ahol életrevaló gondolatok mestertelen rendezett játékkal üzik-hajlítják egymást.

Az ébredésért várjuk a tavaszt, s fázunk az aludni készülő ősztől. A hervadás, a levélhullás temetési hangulata bánató, mert érzést és gondolatot fonnyaszt, mert nyomukba ködfoszlányokba öltöztött, álmos géniusok járnak.

Mikor mi a tavaszi természetben Isten nyomait keressük, észreveszünk ugyan, hogy lappangó költészettel van tele a világ, de a költészet aranyporánál jobban érdek most bennünket az, hogy virágzik az élet, hogy színpompás ünnepi köntösét öltötte magára. És e kön-

tös himzésén a motívumok: a ki keleti hóvirág, a gólyahir, az ibolya, a mandula és barackfávirágok stb.

Hogy jobban megfigyelhessünk minden virágot, azért természetudományos ismerettel nézzük az életet, hogy rejteit szépségeit is feltárhassuk.

Igy észreveszük, hogy az ébredő természet szépsége öltöztött. Az élet a ruháját napsugárból szötte. A cserjéknek és gyümölcsfákon láthatatlan kezek szövögtetik a vásznat abból a fonálból, mely a fa belsejében van felgombolyítva; levélalakúvá szöttek, virágpelhyellé mintázták, ezeket rajzolták beléje és kiszínezték. A sok levélből sátor alakult a fák, melyben játszik és megpihen a madársereg, a virágok között pedig zsongnak a méhek.

A virág szirmait figyelve eszünkbe jut, hogy szén és kovasav alkotja a pelheket. Ugyanaz a kovasav, mely másutt hegyi jegeccé, mármaros gyémántá és egyéb sokféle kvarckristályá jegecsedik és sziporkázó tüzkövé tömörül, az a kovasav most a virágban lágy szirompelhyellé képződik; a tüzköböl szikra alakban tör elő a lelke, itt pedig édes illatot áraszt.

Ha a virágos természetet elmélkedve nézzük, akkor megértjük azt is, hogy érzeinket arra való, hogy a mozgó-rezgő, színes, zsongó, illatos természetet, az egész látható világot a lehetőség fel-

fogja, azután eszünk átértse valahogy a világot és a szerzett megismerésből az okok skáláján a természet végső okára a Teremtőre következtessen.

Isten végtelen hatalmának és bölcsességének megismerése megkapó közvetlenséggel akkor támad fel a felénkben, mielőtt az élet milliónyi nyilvánulását nézzük. Aki tudja a természetudomány és a bölcsélet szemüvegén szemlélni pl. a virágba borult barackfát, az meg van győződve róla, hogy a virágtakadása titokzatosabb és csodálatosabb természeti jelenség, mint az egész csillagos ég, az állócsillagok milliói, a forogva keringő bolygók, rohanó üstökösök, sziporkázó hullócsillagok együttvéve. Mert a csillagokban csak a holt anyag fizikai s vegyi törvényei érvényesülnek, a virágban pedig a titokzatos élet mutatkozik be bájosan, de sejtelenesen. Olyan itt a tavaszi virágok élete, mint a mosolygó szép arccal, bájos „pukkedli“-val bemutatkozó kisleány, aki bemutatkozásakor egy nagy titkot mond s ezért nagy tudósok is kalaplevéve, disputálva állnak előtte; — a lányka pedig mosolygva nézi őket. A virág, ez a mosolygó valóság is titokzatos, csak annyit árul el, hogy ő a Teremtőnek szeretettől ihletett alkotása, mert a célszerűségnek egyik megtestesülése.

(Folyt. köv.)

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damasztból. Különléle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

szomorú hely lakóinak 95 százaléka magyar. A 14, 20., 30., 31., és 32 honvéd gyalogrezed hősei nyugosznak itt. Csak egy, egyetlen egy huszárt találtam ott, s az is fehérvári fiú. — Gazdag Ferenc 10. házásrezdébéli közhúszár, ki a múlt év okt. 29-én huryt el Kuverczyben a 8/9. sz. tábori kórházban. Mellékleten adom a sírkövésének helyszínrajzát. A temetőt különben lefényképeztem, gyönyörűen látható Gazdag bajtárs sírja. Ha talán hozzátartozói érdeklődőnek hős bajtársunk sírja felől, úgy szívkedjenek a mellékelt helyszínrajzot rendelkezésükre bocsátani. — Az összes ott eltemetett, előbb jelzett ezredbeli testvéreink névsora birtokomban van. — A fénykép 2—3 hét múlva feleségemnél; Lövyöde utca 7. szám alatt megtekinthető lesz.

— Dr. Prohászka Ottokár hadiárvház céljaira Herczog Sándor déliavasúti vendéglős 100 K adományozott.

— Megjegyzések a város dolgaira. Pár szóval *Figyelő* panaszaira akarat válaszolni:

1) Ne tessék a városház miatt mérgelődni, hogy t. i. a közgyűlés a Zichy-házat és Bierbauer-házat a háboru alatt elhagyhatta át a városház céljaira. A városházi mizériái annyira kiabáltak már, aki az ottani hivatalok sötét, dohos levegőjében megfordult, az tudja, hogy a régi helyzetet fenntartani egyszerűen lehetetlen volt. Hogy a közegészség és rend őrei addig is megúrták csak azért történt, mert a két említett ház megvétele előtt nem volt rá mód, hogy változtatni lehessen. A helyzet most se ideális, de legalább tartható s mivel az átiratási illetékeket az új városháza céljaira félretesszük, lesz idő, amikor Szekes-féle hárvát levezéshez állhat építhet.

2) *Meg-küszömbé* tessék mérgelődni a Ferenc József-tér rendezésért. A rendezés még került valamibe, illetve mindenképen kevesebbe, mint akármilyen békeközeben. Tetszik tudni, hogy a pénzárts mennyit fizetett ki két heti napszámra? Tizennyolc koronát. Ha ezért pisznagnak, száradjon az ő lelkükön. Más azonban ne mérgelődjék, mert az árt a szépségnek.

3) A plebánosokat pedig ne tessék sajnálni. Azok nem éheztek eddig se és nem éheznek ezután se amennyi került nekik eddig, annyi kerül majd ezután is. Nem is azért kérték, hanem egészen másért. Részben azért, mivel a háboru az ő jövedelmeiket is csökkentette és az ő kiadásait is emelte, főleg pedig azért, mivel a plebáni hivatal mindúnk minden képzeltető tanácskerésnek és segítyésének az ajtaja. A méltóságos és nagyságos ajtókon nem mindenki mer kopogtatni, hanem a plebánia ajtajához mindenkinek szabad az útja s a háborus játékonygá ha valahová, oda bizonyosan megtalálta az irányt. A plebánosok nem emelheték fel se a terményeik, se a boltjuk, se a füzterük, se semmiféle szolgáltatásnyuk árát, onnan éltek, a honnan patronusi kötelezettség alapján fizették őket. Ha aztán a patronus nem éri a rendkívüli időben a a rendkívüli kötelezettségeket, a plebánosok sem érezhetik azokkal szemben, akik hozzájuk fordulnak.

Tehát ne a plebánosokat tessék sajnálni, hanem azokat, akik rájuk szorulnak.

4) A kaszárnyák körüllevő gyermekkel pedig az történt, hogy a F. N. cikke után beszüntették nekik a kószadtát. Azon a napon aztán olyan sirást vitt végé leg-alább 50 gyerek, hogy csak úgy hangzott az utca. Legalább 20 családnál nem ettek aznap meleg ételt. Valószínű, hogy 1—2 könnyelmű asszonynek se került a passzióira. Mikor nekem a katonák ezt elmondták, arra kértem őket, hogy adjanak továbbra is a szegény gyerekeknek. Figyelő urat pedig arra kérem: sugja meg nekem, ki élt vissza a katonák főségával. Biztosíthatom, hogy az nem kap, többé ingyen kosztot. Az árthatanokat azonban ne büntessük.

b. — A brutális vő. Horváth István 45 éves pákozdi földmivest veje Szabó Gábor, szabadságot katonára alaposan helybenhagyta, úgy hogy komoly sérüléseivel a Szent György kórházba szállították.

— Berugtot tallánok. Pinter Ferenc 17-es hadapród írja az alábbiakat, amelyben megemlékezik Angyalossy Árpád százados hősi haláláról, akiről a szomorú hírt még eleseke napján közzöltük egy hazaérkezett távirat alapján. A hadapród levele a következők:

Hála a jó Isten különös segítségével minden nagyobb baj nélkül kijöttünk abból a pokolból, amelyben most már másodszor voltunk. Zászlóaljparancsnokunk, Angyalossy Árpád százados (a többek közt) súlyosan megsebesült. Haslövest kapott. Megis halt szegény. Tegnap temették el itt hazájától távol, messze idegenben... Általános a részvétel, mert igen bátor katona volt. Legyen neki könnyű az idegen föld hantja! A közel mult napjaink (amint az újságokból is olvasták lehetett) melegek voltak. Támadtak a tallánok. Részegek voltak, mint a csap. A foglyok szeszjelet felváltak pálinkás üvegekkel. Most aránylag csend van. Lest, hogy most nagyobb erővel fognak támadni. Jójének. Résen vagyunk, készen várjuk őket! Velünk az Isten! Minkeztalál it, magyarokat és honvédeket. Mire e sorok szülőföldemre érnek, már ismét bent leszünk, mert pihenünk csak néhány napig tart. Az eső esik. A sár sem ér már derékig, csak térden felül. Isten megáldja! Szívből üdvözli az Isonzó melőli: Pinter.

— Az olasz fronti katonáknak eddig 1650 szivar, 1650 szivar, 16450 cigareta, 20 szipka, 24 cigareta tárca és 2000 pipa gyűlt egybe. Ezenkívül még 1600 korona készpénz van. A gyűjtést dr. Saara Gyula polgármester áttalalta a vármegyéhez.

— Katonatemetések. Király József, m. kir. 17. honv. gy. e. belgyalagos, borszenfai lakos a harc-tében szerzett betegsége következtében elhunyt. Temetése április hó 4-én d. u. 2 órákor lesz a Szt. György kórház halottasházából.

Terár Kárl cs. és kir. 35. gy. e. belgyalagos, pilseni lakos a harc-tében szerzett betegsége következtében elhunyt. Temetése április hó 4-én d. u. 2 órákor lesz a Csapát-kórház halottasházából.

— Mennyi a haszon? Tisztelt Szerkesztő ur! Ha jól emlékszem, a szerkesztő ur lapjában volt leírva egy fehérvári próbavágás, amely szerint rezi nélkül a tiszta haszon kilenc korona egynehányfillér volt, vagyis ha minden kiadást felszámítottunk, a próbavágásra rá kellett volna fizetni. Mikor ezt itt a fronton olvastuk, hát igazán kérdőjellel változtunk és abban állapotunk meg, hogy ez valamennyi végzetes sajtóhiba lehet. Később aztán kisélt, hogy nem az. A minap egy szombathelyi újság került a kezembe, amelyben a város sertésüzlete volt ismeretes. A kimutálás szerint Szombathelyi városa kimért összesen 830 sertést.

Ebből *hust* eladott:
 2' 70 fill.-ért 10737.29 kg-t
 3 K 80 " -7352.44 kg-t
 3 K 84 " -547.66 kg-t
 4 K-ért 3501.83 kg-t
 4 K 20 " 6413.42 kg-t
 4 K 50 " 104.66 kg-t

Husért bevett összesen 110.131 korona 86 fillért.

Szalonnát kimérték:
 4 K 40 fill.-ért 6945.95 kg-t
 4 K 70 " 13698.70 kg-t
 5 K 20 " 20035.30 kg-t
 5 K 50 " 1084.54 kg-t

Ezért befolyt összesen 205.093 korona 28 fillér.

Hajat eladták:
 4 K 80 fill.-ért 1602.35 kg-t
 5 K-ért 1492.38 kg-t
 5 K 50 " 2948.65 kg-t
 5 K 80 " 135.57 kg-t

Ezért befolyt összesen 32.157 korona 06 fillér.

Eladták még 908.46 kg. májat 2 K 40 fillérréjével; 250.77 kg. vesét velőt 2 K 40 fillérréjével; 1250.84 kg. tüdőt 2 K 20 fillérréjével; 56.16 kg tüdőt 1 K 60 fillérréjével; 114.63 kg. topórtyút 3 K 50 fillérréjével.

Ezekből összesen 6125 korona 04 fillér folyt be.

Áttadott a város a Vörös Keresztnek 12 sertés, 12 csont, 12 csontot pedig hentesnek adott el.
 — Összegezve mindent a bevétel végső összege 561.237 K 42 f.
 amellyel szemben a kiadás 519.319 K 24 f.
 a tiszta nyereség tehát 41.918 K 18 f.

Szombathely város közéletmészi bizottsága tehát minden sertésen tisztán 50-50 koronát nyert, amikor pedig nem nyereségre volt beállítva az egész vállalkozás, hanem a közönség jó és a körülményekhez képest olcsóbb ellátására. Mennyi lehet a haszon akkor, ha üzleti alapon van felkötve. Ez a szombathelyi kimutatás jutatta eszembe az olthoni próbavágást. Különben bocsánat az alkalmatlankodásért, maradtam fronti üdvözlettel Dr. Lövész Árok.

— A vaskeresztes pincér. Néhány hónappal ezelőt az ország nagyobb városaiban gyönyörűen keresett egy pincér, aki azzal tünt föl a vendégek előtt, hogy mellén a német elsőosztályu vaskeresztest hordta. Amikor megkérdezték hol szerezte a kiüntetést, szerényen mondta el:

— Danki hadsergetőtől az orosz fronton átszökve fontos parancsot vittem egy német hadserregparancsnoksághoz. Közben öt golyót kaptam a testembe s mikor célh-

tem, véresen, eszméletlenül estem össze, csak annyi erőm volt, hogy megmutathattam, hol van elrejtve a parancs.

A vendégek a hős pincért nagy borralalokkal árasztották el, a tisztek pedig kezeleik vele. A szerelmi kalandjai is módjólött megszaporodtak. S most kiútint, hogy a vaskeresztes pincér, Dallos József, köztönséges szélhámos. Sőt több, mert katonaszökevény is. Kassán érte utól a nemezis, éppen akkor, amikor a kassai lapok hasábkokon át magasztalták. Most a kassai hadosztálybírósnágnál várja a példás büntetést.

— *Köhögés és rekedtség ellen* a legjobbnak bizonyult háziaser a dr. STÖRK-féle komprimát mellipasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert "Magyar Korona" gyógyszerházban, Szekesfehérvár, Varosházter.

— *Üljés a női reform-fűzők terein*; gyári lerakatot sikerült szereznem oly higienikus "Rádium" reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, üléseknél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak "Rádium" fűzőt tessenék kérni! Egyedüli elárúsitás egész megyére Vermes Fügyesnél. Blous ujdonságok állandó rak-tára.

Közgazdaság.

A szőlő metszése.

(Vége.)
 Így megyek tőkéről-tökére, mig a változ metészeti művelettel az egész szőlőt meg nem metsztem. Ha aztán végignézem az egész már megmetszett szőlőt, látom az egyes tőkék termővesszőit, örömmel mondom: tavaly volt 30 hektóliter átlagtermés egy magyar holdon, az idén kell lenni 40 hektóliternek Hungaroban, hogy kell. Miért? ... En nem várok kegyeket a szőlőtől, hogy méltóztatják-e nekem teremni az idén. En kényszeritem arra, hogy teremjen. Látom, hogy a vesszők jól beérették, a rügyek épek, minden tőn csak termővessző emel-

Szerdán és csütörtökön,
 április 5-és 6-án:
 Nagy sikerű film sláger!
A ZÜLLÉS UTJÁN.
 Társadalmi dráma 4 felvonásban.
 Főszereplők: Vera Witt és Hugo Fílnk.

Katonák a harctéren.
 Eredeti harctéri felvételek 2 felvonásban.

A veszedelmes kém, humoros.
 Heti szemle.
 Előadások fél 7-és 9 órákor.
 Rendés helyárak.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerű blouzokból óriási választék. **OLCSÓ ÁRAK.** női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.
 :: KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM. ::
Radó

SZINHÁZ.

kedik ki, ezeket a szőlő természetnek megfelelőleg oly magasra metszettem, hogy a termőrétegekben elraktározott termést nem vágtam le: ennek a szőlőnek kell nagyra teremnie. Hogy meg tudom-e védeni a nagy termést szüretig, itt már az ég felé nézek és onnantól várom a kegyeket.

A fent vázolt metszési művelet folytán minden szőlőtőn kétféle marad. Az egyik hosszúra metszve hozza az ideit termést, a többiek rövidre metszve, majd jövőre lesznek termővesszők, mikor is az ideit kitermett vesszőket fogom fölből lemeteszni.

Mi következik ebből? hogy az ideit meddő ép oly gondnal ápolom, mint akár a termővesszőket, hisz jövőre ezek hozzák a termést. Ama vesszőket pedig, melyek mint új hajtások törnek elő az agyból most a tavasszal, szintén gondosan ápolom, világért ki nem töröm, mert ezek lesznek jövőre a meddő vesszők, két év múlva pedig termővesszők, mikor már csapón állnak.

Mi ebből már most a logikus következmény? Az egy gondnok-ság alá kell helyeztetni azt a szőlőgazdát, ki úgynevezett földmunkát végeztet.

Mi az a földmunka? A rossz metszés után második hóhérmunka azon a nemes növényen, a szőlőtőn. Mikor már a szőlőtő hajtsái 50-60 cm. hosszúak, karóhoz költjük a hajtásokat. Erre gyerekeket, asszonyokat használunk avarral a parancsnok, hogy végézzék a földmunkát úgy, hogy minden vesszőt törjenek ki, melyen fűrtöt nem látnak. Az ősi fel fogás szerint ugyanis, ezek a terméketlen, fűrtőlküli vesszők feleslegesek, csak elhúzzák a szőlőtőt, tehát ki kell törni. Természetes, hogy e barbár műveletet kitörtek a vesszőket - ha történetesen nem hoztak az ideit egy kis bilinget - melyek most, mint meddő vesszők, csak jövőre lesznek termők. Feltehetően kitörtek pedig amaz új hajtásokat, melyek két év múlva lettek volna a termővesszők. A földmunka által sikerült tehát két évre megszüntetni a kora tavasszal.

A természet nem végez felesleges munkát. A szőlőtőn nincs felesleges hajtás. Minden vesszőre szüksége van. Három évre szóló hajtások vannak a tőkén. Melyiket törjem ki? Az ideit termővesszőt? Nem, a jövőévi vesszőt? Azt sem, tehát azt az új hajtást, mely majd két év múlva lesz termővessző? Azt sem. Akkor hát ne végeztessünk földmunkát, mert az valóban zöldség. Mikor elsőiben köztörtek a szőlőt, csak a hónalhajtásokat, s azokat a csevevész hajtásokat töréssük ki, melyekből ugysem lesz vessző. A többire mindre szüksége van a tőkén. Később is, mikor a vesszők 100-150 cm. hosszúak, csak a hónalhajtásokat töréssük ki, a levelezetthez hozzá ne nyujjon a munkás, hogy megriktássa. A levelel lélegzik a növény, abból sohasincs sok.

Az elmondottakra a figyelés és tapasztalat tanított. Eveken át sétabatszerű vesszőt termelt szőlőm, de termést nem hozott. A rossz metszés volt az oka. Most mindig egyenletes jó termésem van, s messze elmaradnak tőlem azok, kik a régi metszés bivei. Aki megkísérli a metszésnek ezt a módját, bő termése lesz s örömet talál szőlőjében.

Veleneci.

Kapuzárás előtt. Ennek a változatos színházi évadnak sok szép meleg estéje marad meg a színházlátogató közönség emlékezetében. Most, kapuzárás előtt időszerű egy kis visszapillantást nyújtani arról a munkálkodásról, amellyel derék színészeink igyekeztek a gonderhes időkben a közönség kulturális szórakozására lenni.

Az idei színházi évadban a színházi iroda kimutatása szerint 140 előadást tartott a társulat mult év december 8-tól folyó évi április 9-ig. Operett és énekes darab 36 került előadásra, míg drámát és vígjátékot 30-at tanult és állított be a társulat. Esti előadásokon összesen 71 zenés és 40 prózai műfajhoz tartozó darab került színre, tehát összesen 111.

Érdekes az összeállítás a szerzők szerint az ideit munkarendnek. A világirodalmat Molière, Schakespeare, Süderman, Dumas, Benville, Brieux, Schav, Knoblauch, Luidan képviselték, amíg magyar halhatatlanjaink közül Tóth Ede, Szigligethy Szigethy és Csepreghy művei éltek színpadunkon. Modern drámáinkból Bródy Sándor, Bíró Lajos, Drégely Gábor, Földes Imre, Földes Imre, Farkas Imre, Gábor Andor, Hajó Sándor, Heltai Jenő, Lengyel Menyhért, Molnár Ferenc szóltak meg.

Az operett együttes Andor Zsigmond karnagy fáradhatlan munkája nyomán élvezetes és változatos műsorral szolgált s Offenbach, Planquette, Hervé, Soupe, Strausz János és Oszkár, Gilbat, Eisler, Fall Leo és Lehár a külföld zeneszerzőit, míg Jakobi, Rényi, Kacsóh, Kálmán Imre a magyar zeneirodalmat reprezentálták.

Színészek jutalmazása. Az elégedett közönség díjazása csütörtökön délután 3 órakor lesz a városház tanácstermében. Az összeget a társulat 30 tagja között osztják szét. Megelőzőleg dr. Lauschmann Gyula fog beszédet tartani.

A karszemélyzet jutalomjátéka. A hétfő esti jutalomjátékra az összes jegyek elkeltek, sőt a közönség annyira jószívű volt, hogy megvásárolt jegyét még egyszer eladta. A színészek meg is hállták ezt a figyelmet, s jó előadást rendeztek, amelyben mindenki igyekezettel dolgozott.

Az Apolló színház iroda hírei.

A züllés útján. Ezen a címen egy 4 felvonásos nagyhatású társadalmi drámát mutat be szerdán és csütörtökön az Apolló színház, melynek műsorán egymást váltják fel a legkiválóbb filmattrakciók. Ez a dráma is a legkiválóbbak közül való. Egy jobb sorsra érdemes művészelekülettű zenetanár erkölcsi züllését tárgyalja megrázó drámai jelenetekben. A zenetanár nehéz szerepét Hugó Flink művészzel ábrázolja. Kétfő partnere Vera Witt, a híres mozi diva. A műsor keretében „Katonánk a harctéren” címen rendkívül érdekes harctéri felvételek kerülnek bemutatásra. Előadások fél 7 és 9 órakor. A helyárak rendesek.

Az Uránia színház iroda hírei.

Lotte Neumann. Az Uránia közönsége mindig szívesen látja Lotte Neumann szereplését és minden alkalommal el van ragadtatva a bájos művésznő diskret és szép játékától.

A mai kreációja ujszerű „Ki a tettes” című detektív dráma meglepetés lesz a film maga is egy gyönyörű alkotás, fésfői tájak és csodás trükkökkel, melyek mesteri megjatszása elsőrendű élvezetet nyújt. „Ki a tettes” című 5 felvonásos schlager nagyszabású műsorokertben ma szerdán és csütörtökön kerül színre.

Székesfehérvár szab. kir. város tanácsától. 4668/1916. szám.

Hirdetmény.

Értesítjük a város közönséget, hogy a városi műjegyár által gyártott, mintegy napi 60 métermázsza jég házi kezelésben fog eladatni, illetve a közönség részére kiszolgáltattani.

E célből felhívjuk az érdekelt fogyasztókat, hogy igényeiket kötelező bejelentések alakjában a városi vízművek hivatalában (Zichy-ház II. emelet) az ezen célra szolgáló úrlapokon folyó 10-ig feljegyezzék.

Különösen figyelemztetjük az élelmiszer-árusokat, igényeiket bejelenteni határidőn belül el ne mulasszák, mert a jegyzések lezárása után városi műjeget nem igényelhetnek a közegészségügyi hatóság által pedig iparuk folytatásához bárholnan való jégbeszerzésre kötelezhetőek.

Jegyezni lehet egész vagy fél tömbökre is, házhoz szállítással, vagy a jéggyárban való átvételre. Akinék saját fogata van, az az a házhoz szállítást lehetőleg ne igényelje.

Amennyiben a jéggyár termelőképességét meghaladó jegyzések eszközöltetnének, a város fenntartja magának a jogot, hogy a rendelkezésre álló mennyiséget közönség elosztása szerint fogja igényelőknek juttatni.

A jégelosztásnál előnyben részesülnek azon fogyasztók, akik az egész ideit tartamára (május hó elsejétől szeptember hó végéig) kötelezik magukat a jég átvételére.

Egy tömb (12 kgr.) jég ára házhoz szállítással 60 fill. a jéggyárban átvéve 48 fill.

A fogyasztók számára megállapított jégmennyiség utalványbárcák ellenében fog kiszolgáltattani.

Egy egész hónapra szóló utalvány bárcá-könyv a vízművek hivatalában a jég árának előzetes lefizetése ellenében fog kiadattani.

Amennyiben előjegyzők saját hibájukon kívüli jéghez nem jutnak, megmaradt utalványbárcáikat a vízművek vezetősége utján visszaválthatják.

Székesfehérvár, 1919. ápril. 3-án.

A városi tanács.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szerdán és csütörtökön, április hó 5 és 6-án:

LOTTE NEUMANN
főszereplésével

KI A TETTES.

Meglepő filmujdonság.

2 előadás fél 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

APRÓHIRDETESEK.

Mindenesfiút, tisztességeset felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szt. István-tér 1. sz.

Házmeztornó Megyeház-utca 15. sz. házba azonali belépésre kerestetik.

Egy pár csaknem új csizma, és egyéb női ruhanemű olcsón eladó. Elővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jó modern kiszolgáló leány felvétetik. Schön Ignác üzletében, Nagy Sándor-utca 3.

Nagyobb mennyiségű takarmányrépa Öreg-u. 56. sz. alatt eladó.

Két lóra való parádés és igaz szerzem, továbbá egy nyereg eladó. Sarló-utca 3. szám.

Egy botli leány felvétetik Kümmel virágüzletben, Kossuth-utca.

Kárpitos munkákat szolid és megbízható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Egy mindesfiu felvétetik Almássy István uri és női divatüzletében.

Egy butorozott szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

Szarosa utca 3 számú ház, mely gazdálkodásra kitűnően alkalmas, 3 lakoszobával, 12 ló számára istállóval, kedvező nagy baromfi, tenyészülő helyell sürgönség eladó. Tudakozni ugyanott Horváth Jánosnál.

Gyerek-kocsik legolcsóbbtól a legfinomabbik Gerendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székesfehérvár, Kossuth-u. 4.

Szabás, varrás és mintarajzolásban alapos oktatás nyerhető, Urban Margit tanítványában, Ybl-Miklós-utca 14.

LEGUTJABB
női selyem tagal- és szalmakalap-formák.
Legdivatosabb virág-, toll és kalapdiszkek.
BLOUSEUJDONSÁGOK.
Legolcsóbb árban kaphatók
Kováts Antalnál Székesfehérvár.
Városház-tér.